Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä huhtikuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Teollis- ja tekijänoikeudet — Direktiivi 2001/29/EY — Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistaminen — 3 artiklan 1 kohta — Yleisölle välittäminen — Käsite — Mediasoittimen myynti — Add-on-tiedostot — Teosten julkaiseminen ilman oikeudenhaltijan lupaa — Pääsy internetin suoratoistosivustolle — 5 artiklan 1 ja 5 kohta — Kappaleen valmistamista koskeva oikeus — Poikkeukset ja rajoitukset — Laillinen käyttö

Asiassa C-527/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Rechtbank Midden-Nederland (Midden-Nederlandin tuomioistuin, Alankomaat) on esittänyt 30.9.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 5.10.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Stichting Brein

vastaan

Jack Frederik Wullems, joka toimii myös Filmspeler-toiminimellä

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič (esittelevä tuomari), presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit A. Prechal, C. Toader ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.9.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Stichting Brein, edustajinaan D. Visser ja P. de Leeuwe, advocaten,

— Jack Frederik Wullems, joka toimii myös Filmspeler-toiminimellä, edustajinaan J. van Groenendaal, D. Stols ja F. Blokhuis, advocaten,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään V. Ester Casas,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja D. Segoin,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, T. Rendas ja M. Figueiredo,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Samnadda, T. Scharf ja F. Wilman,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.12.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10) 3 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 1 ja 5 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on tekijänoikeuksien haltijoiden etuja puolustava säätiö Stichting Brein ja vastaajana Jack Frederik Wullems ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on myynyt mediasoitinta, joka mahdollistaa vapaan pääsyn tekijänoikeudella suojattuihin audiovisuaalisiin teoksiin ilman kyseisen oikeuden haltijoiden lupaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan 9, 10, 23, 27 ja 33 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhdenmukaistamisen on perustuttava suojan korkeaan tasoon, koska nämä oikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä henkisen luomistyön kannalta. Niiden suojaaminen auttaa varmistamaan luovuuden ylläpitämisen ja kehittymisen niin tekijöiden, esittäjien, tuottajien, kuluttajien, kulttuurin, teollisuuden kuin suuren yleisön etujen mukaisesti. Tämän vuoksi henkisen omaisuuden tunnustetaan olevan erottamaton osa omaisuuden käsitettä.

(10) Voidakseen jatkaa luovaa ja taiteellista työtään tekijöiden tai esittäjien on saatava asianmukainen korvaus työnsä käyttämisestä, kuten myös tuottajien voidakseen rahoittaa tällaista työtä. Tuotteiden kuten äänitteiden, elokuvien tai multimediatuotteiden sekä esimerkiksi tilauspalvelujen kaltaisten palvelujen tuottamiseen vaadittavat investoinnit ovat merkittäviä. Henkistä omaisuutta koskevien oikeuksien riittävä oikeudellinen suoja on tarpeen, jotta tämän korvauksen saatavuus voidaan taata ja mahdollistaa näille investoinneille riittävä tuotto.

– –

(23) Tällä direktiivillä olisi edelleen yhdenmukaistettava tekijän oikeutta välittää teoksia yleisölle. Tämä oikeus tulisi ymmärtää laajasti siten, että se koskee kaikenlaista välittämistä yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa. Tämän oikeuden olisi katettava kaikenlainen teoksen siirto ja edelleen siirto yleisölle sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi. Tämän oikeuden ei olisi koskettava muita toimia.

– –

(27) Pelkkä aineiston välittämisen mahdollistavien tai toteuttavien välineiden tarjoaminen ei ole tässä direktiivissä tarkoitettua välittämistä.

– –

(33) Yksinoikeudesta kappaleen valmistamiseen olisi poikettava ja sallittava tietty tilapäinen kappaleen valmistaminen, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka tarkoituksena on yksinomaan joko mahdollistaa välittäjän suorittama tehokas siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä taikka teoksen tai muun aineiston laillinen käyttö. Tällaisella kappaleen valmistamisella ei saisi olla itsenäistä taloudellista merkitystä. Siltä osin kuin nämä edellytykset täyttyvät, tämän poikkeuksen olisi koskettava myös toimia, jotka mahdollistavat selailun sekä aineiston tilapäisen tallentamisen välimuistiin, mukaan lukien siirtojärjestelmien tehokkaan toiminnan mahdollistava tallennus edellyttäen, että välittäjä ei muuta tietoja eikä puutu toimialalla laajalti hyväksytyn ja käytetyn teknologian lailliseen käyttöön saadakseen tietoja talletetun tiedon käytöstä. Käyttöä olisi pidettävä laillisena, jos se on oikeudenhaltijan sallimaa tai jos sitä ei ole lailla rajoitettu.”

4 Direktiivin 2001/29 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Kappaleen valmistamista koskeva oikeus”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää suoraan tai välillisesti, tilapäisesti tai pysyvästi, millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kappaleen valmistaminen on:

a) tekijöillä teostensa osalta;

b) esittäjillä esitystensä tallenteiden osalta;

c) äänitetuottajilla äänitteidensä osalta;

d) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta; ja

e) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.”

5 Saman direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus välittää yleisölle teoksia ja oikeus saattaa muu aineisto yleisön saataviin”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää langallinen tai langaton yleisön saataviin saattaminen siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada suojattu aineisto saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, on:

a) esittäjillä esitystensä tallenteiden osalta;

b) äänitetuottajilla äänitteidensä osalta;

c) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta; ja

d) yleisradio-organisaatioilla lähetystensä tallenteiden osalta riippumatta siitä, onko kyseessä lähetysten langallinen vai langaton siirto, tai siirto kaapelin tai satelliitin välityksellä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainitut oikeudet eivät sammu tässä artiklassa säädetyllä tavalla tapahtuvan yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen yhteydessä.”

6 Direktiivin 5 artiklan 1 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Edellä 2 artiklassa säädetty kappaleen valmistamista koskeva oikeus ei koske sellaista 2 artiklassa tarkoitettua tilapäistä kappaleen valmistamista, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka ainoa tarkoitus on mahdollistaa

a) välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun aineiston siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä, tai

b) sen laillinen käyttö,

ja jolla ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.

– –

5. Tämän artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdan mukaisia poikkeuksia ja rajoituksia sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja.”

Alankomaiden oikeus

7 Alankomaiden tekijänoikeuslain (Auteurswet, jäljempänä tekijänoikeuslaki) 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tekijänoikeus on kirjallisen, tieteellisen tai taiteellisen teoksen tekijän tai tämän oikeudenomistajien yksinoikeus julkistaa teos ja valmistaa siitä kappaleita, jollei laissa säädetyistä rajoituksista muuta johdu.”

8 Tekijänoikeuslain 12 §:n sanamuoto on seuraava:

”1. Kirjallisen, tieteellisen tai taiteellisen teoksen julkistamisella tarkoitetaan muun muassa

1°. teoksen kappaleen julkistamista kokonaan tai osittain

– –”

9 Kyseisen lain 13a §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kirjallisen, tieteellisen tai taiteellisen teoksen kappaleen valmistamisella ei tarkoiteta tilapäistä kappaleen valmistamista, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka ainoa tarkoitus on mahdollistaa

a) välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun aineiston siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä, tai

b) sen laillinen käyttö,

ja jolla ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.”

10 Lähioikeuksia koskevan lain (Wet op de Naburige Rechten) 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Esittävällä taiteilijalla on yksinoikeus sallia yksi tai useampi seuraavista toimista:

– –

d. esityksen tai esityksen tallenteen tai siitä valmistetun kappaleen lähettäminen, uudelleenlähetys, saattaminen yleisön saataviin tai julkaiseminen muulla tavoin.

– –”

11 Lähioikeuksia koskevan lain 6 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Äänitetuottajalla on yksinoikeus sallia

– –

c. valmistamansa äänitteen tai siitä valmistetun kappaleen lähettäminen, uudelleenlähetys, saattaminen yleisön saataviin tai julkaiseminen muulla tavoin.

– –”

12 Lähioikeuksia koskevan lain 7a §:n sanamuoto on seuraava:

”1. Elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla on yksinoikeus sallia

– –

c. valmistamansa elokuvan ensimmäisen tallenteen tai siitä valmistetun kappaleen saattaminen yleisön saataviin.

– –”

13 Lähioikeuksia koskevan lain 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yleisradio-organisaatioilla on yksinoikeus sallia yksi tai useampi seuraavista toimista:

– –

e. ohjelmatallenteiden tai niistä valmistettujen kappaleiden saattaminen yleisön saataviin tai julkaiseminen muulla tavoin riippumatta siitä, mitä teknisiä apuvälineitä siinä yhteydessä käytetään. – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Stichting Brein on tekijänoikeuksien haltijoiden etujen puolustamisesta vastaava hollantilainen säätiö.

15 Frederik Wullems myy useilla internetsivustoilla, muun muassa omalla sivustollaan www.filmspeler.nl, erilaisia multimediasoittimen malleja. Tämä multimediasoitin, jota myydään nimellä ”filmspeler”, on laite, joka toimii viestintävälineenä yhtäältä kuva- ja/tai äänisignaalien lähteen ja toisaalta televisiovastaanottimen välillä.

16 Wullems asensi tähän soittimeen open source -ohjelmiston, jonka avulla on mahdollista avata tiedostoja valikkorakenteiden kautta yksinkertaisesti käytettävässä käyttöliittymässä, ja integroi siihen kolmansien osapuolien valmistamia internetissä saatavilla olevia add-on-ohjelmistotiedostoja, joista jotkut ohjaavat erityisesti internetsivustoille, joilla käyttäjille tarjotaan suojattuja teoksia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa.

17 Kyseiset add-on-tiedostot sisältävät hyperlinkkejä, joita voidaan napsauttaa multimediasoittimen kauko-ohjaimella, jolloin käyttäjä ohjataan kolmansien hallinnoimille internetin suoratoistosivustoille, joista jotkut tarjoavat pääsyn digitaaliseen sisältöön tekijänoikeuden haltijoiden luvalla, kun taas toiset sivustot tarjoavat pääsyn tällaiseen sisältöön ilman oikeudenhaltijoiden lupaa. Erityisesti add-on-tiedostot hakevat halutun sisällön suoratoistosivustoilta ja aloittavat napsauttamisen jälkeen sisällön toistamisen Wullemsin myymässä mediasoittimessa, joka on kytketty televisiovastaanottimeen.

18 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, Wullems mainosti filmspeler-multimediasoitinta, ja mainoksessa todettiin erityisesti, että soittimen avulla voitiin katsoa ilmaiseksi ja helposti televisioruudulta internetissä ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa saatavilla olevaa audiovisuaalista materiaalia.

19 Stichting Brein vaati 22.5.2014 Wullemsia lopettamaan mediasoittimen myymisen. Se nosti 1.7.2014 Wullemsia vastaan kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa ja vaati tuomioistuinta määräämään hänet lopettamaan ”filmspelerin” kaltaisten multimediasoitinten myymisen tai sellaisten hyperlinkkien tarjoamisen, joiden kautta asetettiin laittomasti käyttäjien saataville tekijänoikeudella suojattuja teoksia.

20 Stichting Brein väittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että kun Wullems on markkinoinut multimediasoittimia, kyse on ollut yleisölle välittämisestä, jolla on rikottu tekijänoikeuslain 1 ja 12 §:ää sekä lähioikeuksia koskevan lain 2, 6, 7a ja 8 §:ää. Näitä säännöksiä on Stichting Breinin mukaan tulkittava direktiivin 2001/29 3 artiklan, joka mainituilla säännöksillä on saatettu osaksi Alankomaiden oikeusjärjestystä, valossa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tästä, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella ei voida antaa varmaa vastausta siihen, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa kysymys yleisölle välittämisestä.

21 Wullems puolestaan väittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että tekijänoikeudella suojattujen teosten välittäminen suoratoistona laittomasta lähteestä kuuluu tekijänoikeuslain 13a §:ssä mainitun poikkeuksen soveltamisalaan; pykälää on tulkittava direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan, joka kyseisellä pykälällä on saatettu osaksi Alankomaiden oikeusjärjestystä, valossa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan unionin tuomioistuin ei kuitenkaan ole vielä lausunut direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ”laillisen käytön” edellytyksen merkityksestä.

22 Tässä tilanteessa Rechtbank Midden-Nederland (Midden-Nederlandin alueellinen tuomioistuin, Alankomaat) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kyseessä on siinä tarkoitettu ’yleisölle välittäminen’, kun joku myy tuotteen (mediasoitin), joka sisältää sellaisia kyseisen henkilön asentamia add-on-tiedostoja, jotka sisältävät hyperlinkkejä internetsivustoille, joilla saatetaan ilman oikeudenhaltijoiden lupaa suoraan saataviin tekijänoikeuden suojaamia teoksia, kuten elokuvia, sarjoja ja suoria lähetyksiä?

2) Onko tässä yhteydessä vaikutusta sillä,

— onko tekijänoikeuden suojaamat teokset aikaisemmin kokonaan julkaistu internetissä tai onko ne julkaistu internetissä yksinomaan tilausperiaatteella oikeudenhaltijoiden luvalla?

— ovatko add-on-tiedostot, jotka sisältävät hyperlinkkejä sivustoille, joilla tekijänoikeuden suojaamia teoksia on saatettu suoraan saataviin ilman oikeudenhaltijoiden lupaa, vapaasti käytettävissä ja voivatko myös käyttäjät itse asentaa niitä mediasoittimelle?

— voidaanko internetsivustoja ja siis niillä ilman oikeudenhaltijoiden lupaa saataviin saatettuja tekijänoikeuden suojaamia teoksia käyttää myös ilman mediasoitinta?

3) Onko direktiivin 2001/29 5 artiklaa tulkittava siten, ettei kyse ole kyseisen artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta 'laillisesta käytöstä', jos loppukäyttäjä valmistaa tilapäisen kappaleen tekijänoikeuden suojaaman teoksen suoratoistossa kolmannen internetsivustolta, jolla kyseistä tekijänoikeuden suojaamaa teosta tarjotaan ilman oikeudenhaltijan (oikeudenhaltijoiden) lupaa?

4) Jos [kolmanteen] kysymykseen vastataan kieltävästi, onko loppukäyttäjän suorittama tilapäinen kappaleen valmistus tekijänoikeuden suojaaman teoksen suoratoistossa sellaiselta internetsivustolta, jolla kyseistä tekijänoikeuden suojaamaa teosta tarjotaan ilman oikeudenhaltijan (oikeudenhaltijoiden) lupaa, siinä tapauksessa direktiivin 2001/29 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun 'kolmen kohdan testin' vastaista? "

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

23 Ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sellaisen mediasoittimen myynnin, johon on etukäteen asennettu internetissä saatavilla olevia add-on-tiedostoja, jotka sisältävät hyperlinkkejä yleisön vapaasti käytettävissä oleville internetsivustoille, joilla on asetettu yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattuja teoksia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa.

24 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tekijöillä on yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa langallinen tai langaton välittäminen yleisölle, mukaan lukien teosten saattaminen yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus käyttää teoksia itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.

25 Tekijöillä on näin kyseisen säännöksen nojalla luonteeltaan ehkäisevä oikeus, jonka perusteella he voivat puuttua ehkäisevästi sellaiseen yleisölle välittämisen, johon heidän teostensa mahdolliset käyttäjät saattaisivat ryhtyä, ja kieltää tällaisen välittämisen (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 30 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Koska direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa ei täsmennetä käsitettä "yleisölle välittäminen", sen merkitys ja soveltamisala on määritettävä kyseisellä direktiivillä tavoiteltujen päämäärien ja sen asiayhteyden perusteella, johon säännös kuuluu (tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Tästä on huomautettava, että direktiivin 2001/29 johdanto-osan yhdeksännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, että direktiivin päätavoitteena on suojan saattaminen korkealle tasolle tekijöiden hyväksi, mikä mahdollistaa sen, että nämä saavat teostensa käytöstä asianmukaisen korvauksen erityisesti silloin, kun teoksia välitetään yleisölle. Tästä seuraa, että "yleisölle välittämisen" käsite on ymmärrettävä laajasti, kuten myös kyseisen direktiivin 23 perustelukappaleesta nimenomaisesti käy ilmi (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 36 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Unionin tuomioistuin on lisäksi korostanut direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta yleisölle välittämisen käsitteestä, että sitä on arvioitava kulloisessakin asiayhteydessä (tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta käy ilmi, että yleisölle välittämisen käsitteessä yhdistyy kaksi kumulatiivista tekijää, eli teoksen ”välittäminen” ja teoksen välittäminen ”yleisölle” (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 37 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Sen määrittämiseksi, välittääkö käyttäjä teoksen yleisölle direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on suoritettava tilannetta koskeva kokonaisarviointi ottamalla huomioon useita toisiaan täydentäviä, epäitsenäisiä ja toisistaan riippuvia arviointiperusteita. Näin ollen niitä on sovellettava sekä erikseen että yhdessä toistensa kanssa, koska niiden intensiteetti voi erilaisissa todellisissa tilanteissa olla hyvin vaihteleva (ks. vastaavasti tuomio 15.3.2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, 78 ja 79 kohta; tuomio 15.3.2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, 30 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 34 kohta).

31 Unionin tuomioistuin on korostanut näistä arviointiperusteista aluksi käyttäjän keskeistä roolia. Kyseinen käyttäjä näet toteuttaa välittämistoimen, kun se täysin tietoisena menettelynsä seurauksista tarjoaa asiakkailleen pääsyn suojattuun teokseen, erityisesti silloin, kun ilman tätä välittämistoimea kyseiset asiakkaat eivät lähtökohtaisesti voisi vastaanottaa levitettyä teosta (tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 46 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt tämän jälkeen, että yleisön käsite tarkoittaa rajoittamatonta määrää potentiaalisia vastaanottajia ja lisäksi varsin huomattavaa määrää henkilöitä (tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 32 kohta; tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 41 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Unionin tuomioistuin on huomauttanut myös, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta kyseessä voisi olla ”yleisölle välittäminen”, suojattu teos on välitettävä tietyllä teknisellä tavalla, joka poikkeaa siihen asti käytetyistä tavoista, tai, jos näin ei ole, ”uudelle yleisölle” eli yleisölle, jota tekijänoikeuden haltijat eivät ole ottaneet huomioon silloin, kun ne antoivat luvan alkuperäiseen yleisölle välittämiseen (tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 26 kohta; tuomio 13.2.2014, Svensson ym., C-466/12, EU:C:2014:76, 24 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 37 kohta).

34 Lopuksi on todettava, että unionin tuomioistuin on useaan otteeseen korostanut, että sillä, että direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla yleisölle välittämisellä tavoitellaan voittoa, on merkitystä (ks. mm. tuomio 4.10.2011, Football Association Premier League ym., C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 204 kohta; tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 42 kohta ja tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 38 kohta).

35 Ensinnäkin siitä, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen mediasoittimen myynti direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ”välittämistä”, on todettava, kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 23 perustelukappaleesta käy ilmi, että kyseisessä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tekijän oikeus välittää teoksia yleisölle koskee kaikenlaista siirtoa ja edelleen siirtoa yleisölle, joka ei ole läsnä paikassa, josta välittäminen saa alkunsa, sekä langallisesti että langattomasti, mukaan lukien yleisradiointi.

36 Lisäksi, kuten direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdasta ilmenee, ”välittämiseen” riittää erityisesti se, että teos saatetaan yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teos saataviinsa, eikä ole ratkaisevaa, käyttävätkö kyseiset henkilöt tätä mahdollisuutta (ks. tuomio 13.2.2014, Svensson ym., C-466/12, EU:C:2014:76, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Unionin tuomioistuin on jo aiemmin katsonut tästä, että sen johdosta, että internetsivustolla tarjotaan klikattavia linkkejä suojattuihin teoksiin, jotka on julkaistu toisella sivustolla rajoittamatta millään tavalla sille pääsyä, ensimmäisen sivuston käyttäjille tarjotaan välitön mahdollisuus saada mainitut teokset saataviinsa (tuomio 13.2.2014, Svensson ym., C-466/12, EU:C:2014:76, 18 kohta; ks. myös vastaavasti määräys 21.10.2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, 15 kohta sekä tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 43 kohta).

38 Asia on näin myös pääasiassa kyseessä olevan mediasoittimen myynnin osalta.

39 On kyllä niin, kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 27 perustelukappaleesta käy ilmi, että pelkkä aineiston välittämisen mahdollistavien tai toteuttavien välineiden tarjoaminen ei sellaisenaan ole tässä direktiivissä tarkoitettua välittämistä.

40 Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut hotellihuoneisiin sijoitettavien televisiovastaanottimien toimittamisesta, että vaikka pelkässä fyysisten laitteiden toimittamisessa ei sellaisenaan ole kyse direktiivissä 2001/29 tarkoitetusta välittämisestä, tällä sijoittamisella voidaan siitä huolimatta teknisesti tehdä mahdolliseksi se, että yleisö saa yleisradioituja teoksia saatavilleen. Jos siis hotelli näin sijoitettujen televisiovastaanottimien avulla lähettää signaaleja edelleen kyseisen majoitusliikkeen huoneisiin majoittuneille asiakkaille, kyse on yleisölle välittämisestä eikä ole tarpeen selvittää, mikä on käytetty signaalin lähetystekniikka (tuomio 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, 46 kohta).

41 Samalla tavoin on katsottava, että nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kyse ”pelkästä” aineiston välittämisen mahdollistavien tai toteuttavien välineiden tarjoamisesta. Kuten julkisasiamies on nimittäin korostanut ratkaisuehdotuksensa 53 ja 54 kohdassa, Wullems asentaa täysin tietoisena toimintansa seurauksista myymiinsä ”filmspeler”-mediasoittimiin add-on-tiedostoja, joiden avulla erityisesti tällaisen soittimen ostajille mahdollistetaan pääsy suoratoistosivustoilla julkaistuihin tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa ja mahdollisuus katsoa näitä teoksia televisiovastaanottimistaan (ks. analogisesti tuomio 7.12.2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, 42 kohta). Koska tämä toiminta mahdollistaa suoran yhteyden laittomasti teoksia lähettävien internetsivustojen ja kyseisen mediasoittimen ostajien välillä – ilman mediasoitinta viimeksi mainittujen olisi vaikeaa hyötyä suojatuista teoksista –, tällaista toimintaa ei voida sekoittaa direktiivin 2001/29 johdanto-osan 27 perustelukappaleessa tarkoitettuun välineiden tarjoamiseen. Tästä on todettava, että unionin tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että pääasiassa kyseessä olevat suoratoistosivustot eivät ole helposti yleisön tunnistettavissa ja että suurin osa sivustoista vaihtuu usein.

42 Näin ollen on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen mediasoittimen tarjoaminen mahdollistaa, kun otetaan huomioon siihen etukäteen asennetut add-on-tiedostot, pääsyn valikkorakenteiden kautta linkkeihin, jotka sisältävät kyseisiä tiedostoja, jotka tultuaan aktivoiduiksi tämän mediasoittimen kauko-ohjauksen avulla tarjoavat käyttäjilleen välittömän pääsyn suojattuihin teoksiin, jotka on julkaistu ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa, ja tätä tarjoamista on pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna välittämisenä.

43 Toiseksi direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yleisölle välittämisen käsitteen soveltamisalaan kuulumiseksi edellytetään vielä, että suojatut teokset todella välitetään yleisölle (tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 31 kohta).

44 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt tästä yhtäältä, että ”yleisön” käsitteelle on ominaista tietty vähimmäistaso, jolla tämän käsitteen piiristä suljetaan pois liian pieni tai merkityksetön henkilöjoukko. Toisaalta tämän määrän määrittämiseksi on otettava huomioon kumulatiiviset vaikutukset, jotka teosten saattamisella potentiaalisten vastaanottajien saataviin on. Näin ollen ei ole ainoastaan tärkeää tietää, kuinka monen henkilön saatavilla sama teos on samanaikaisesti, vaan myös, kuinka monen heistä saatavilla se on peräkkäin (ks. vastaavasti tuomio 15.3.2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, 35 kohta; tuomio 27.2.2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, 28 kohta ja tuomio 31.5.2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan ”filmspeler”-mediasoittimen on ostanut melko suuri joukko henkilöitä. Lisäksi pääasiassa kyseessä olevan välittämisen kohteena ovat kaikki tämän soittimen mahdolliset ostajat, joilla on käytössään internetyhteys. Kyseiset henkilöt voivat tutustua suojattuihin teoksiin samanaikaisesti televisiolähetysten internetissä tapahtuvan suoratoiston kautta. Kyseinen edelleen lähettäminen koskee siis rajoittamatonta määrää potentiaalisia vastaanottajia ja huomattavaa ihmismäärää (ks. analogisesti tuomio 7.3.2013, ITV Broadcasting ym., C-607/11, EU:C:2013:147, 35 ja 36 kohta).

46 Näin ollen suojatut teokset todella välitetään pääasiassa kyseessä olevalla välittämisellä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle ”yleisölle”.

47 Lisäksi siitä kysymyksestä, onko teokset välitetty tämän tuomion 33 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulle ”uudelle” yleisölle, on todettava, että unionin tuomioistuin on katsonut 13.2.2014 antamassaan tuomiossa Svensson ym. (C-466/12, EU:C:2014:76, 24 ja 31 kohta) ja 21.10.2014 antamassaan määräyksessä BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315), että tällaisena yleisönä on pidettävä yleisöä, jota tekijänoikeuden haltijat eivät ole ottaneet huomioon silloin, kun ne antoivat luvan alkuperäiseen välittämiseen. Unionin tuomioistuin on korostanut 8.8.2016 antamassaan tuomiossa GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644, 43 kohta), että nämä ratkaisut vahvistavat sen merkityksen, joka toisella internetsivustolla vapaasti saatavilla olevien suojattujen teosten tekijänoikeuden haltijoiden luvalla on direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdan kannalta, koska tässä säännöksessä säädetään nimenomaisesti, että tekijänoikeuden haltijan on annettava lupa jokaiseen toimeen, jolla teos välitetään yleisölle.

48 Edellisessä kohdassa mainituista tuomioista käy nimittäin ilmi, että sitä, että internetsivustolle laitetaan hyperlinkkejä teoksiin, jotka ovat vapaasti saatavilla toisella internetsivustolla kyseisten teosten tekijänoikeuden haltijoiden luvalla, ei voida pitää direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yleisölle välittämisenä. Unionin tuomioistuin on todennut tästä, että silloin, kun kyseinen teos on vapaasti saatavilla internetsivustolla, johon hyperlinkki mahdollistaa pääsyn, on katsottava, että kun kyseisen teoksen tekijänoikeuden haltijat ovat antaneet luvan tällaiseen välittämiseen, he ovat ottaneet yleisönä huomioon kaikki internetin käyttäjät. Tätä samaa päätelmää ei kuitenkaan voida tehdä näistä tuomioista siinä tapauksessa, että tällaista lupaa ei ole (ks. vastaavasti tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 42 ja 43 kohta).

49 Unionin tuomioistuin on katsonut ensinnäkin, että kun on selvitetty, että suojattuihin teoksiin välitöntä pääsyä tarjoava henkilö tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että hänen laittamansa hyperlinkki tarjoaa pääsyn internetissä lainvastaisesti julkaistuun teokseen, on katsottava, että kyseisen linkin tarjoaminen on direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämistä. Unionin tuomioistuin on lisännyt, että sama koskee tilannetta, jossa kyseinen linkki tarjoaa linkin sisältävän internetsivuston käyttäjille mahdollisuuden kiertää rajoitustoimenpiteitä, joita suojatun teoksen sisältävällä sivustolla on toteutettu, jotta pääsy sille olisi mahdollista ainoastaan sen tilaajille, koska tällaisen linkin laittaminen esille on tällöin tarkoituksellinen toimenpide, jota ilman mainitut käyttäjät eivät voisi nauttia levitetyistä teoksista. Lopuksi unionin tuomioistuin on todennut, että kun hyperlinkin laittamisella esille tavoitellaan voittoa, linkin esille laittavalta voidaan odottaa sitä, että hän suorittaa tarvittavat tarkistukset varmistautuakseen siitä, ettei asianomaista teosta ole julkaistu lainvastaisesti sivustolla,

johon mainitut hyperlinkit johtavat, jolloin on oletettava, että linkki on laitettu esille täysin tietoisena siitä, että mainittu teos on suojattu ja ettei tekijänoikeuden haltija ole mahdollisesti antanut lupaa teoksen julkaisemiselle internetissä. Tällaisessa tilanteessa – ja siltä osin kuin kyseistä kumottavissa olevaa olettamaa ei ole kumottu – sellaisen hyperlinkin laittamista esille, joka johtaa internetissä lainvastaisesti julkaistuun teokseen, on pidettävä direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yleisölle välittämisenä (ks. tuomio 8.9.2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, 49–51 kohta).

50 Nyt käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että ”filmspeler”-mediasoittimen myynti on tapahtunut täysin tietoisena siitä seikasta, että hyperlinkkejä sisältävät add-on-tiedostot, jotka on etukäteen asennettu kyseiseen soittimeen, mahdollistavat pääsyn internetissä laittomasti julkaistuihin teoksiin. Kuten nimittäin tämän tuomion 18 kohdassa on huomautettu, tätä mediasoitinta koskevissa mainoksissa mainitaan nimenomaisesti, että sen avulla voidaan erityisesti katsoa ilmaiseksi ja helposti televisiovastaanottimesta internetissä ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa saatavilla olevaa audiovisuaalista materiaalia.

51 Ei myöskään voida kiistää sitä, että kyseisen mediasoittimen tarjoamisen tarkoituksena on hyödyn saaminen, koska tästä mediasoittimesta maksettava hinta maksetaan erityisesti välittömän pääsyn saamiseksi suojattuihin teoksiin, jotka ovat saatavilla suoratoistosivustoilla ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa. Kuten Portugalin hallitus on korostanut, tällaisen mediasoittimen pääasiallinen houkutin mahdollisten ostajien kannalta on nimenomaan se, että siihen on etukäteen asennettu add-on-tiedostoja, jotka mahdollistavat käyttäjien pääsyn sivustoille, joilla on saatavissa tekijänoikeudella suojattuja elokuvia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa.

52 Näin ollen on katsottava, että tällaisen mediasoittimen myynti on direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämistä.

53 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sellaisen mediasoittimen myynnin, johon on etukäteen asennettu internetissä saatavilla olevia add-on-tiedostoja, jotka sisältävät hyperlinkkejä yleisön vapaasti käytettävissä oleville internetsivustoille, joilla on asetettu yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattuja teoksia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa.

Kolmas ja neljäs ennakkoratkaisukysymys

Tutkittavaksi ottaminen

54 Komissio väittää huomautuksissaan, että kolmas ja neljäs kysymys ovat hypoteettisia, sillä ne koskevat tekijänoikeudella suojattujen teoksien välittämistä suoratoistona eivätkä mediasoittimen myyntiä.

55 Tästä on huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Kun siis kansallisen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuin on lähtökohtaisesti velvollinen ratkaisemaan ne (ks. mm. tuomio 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International ym., C-110/15, EU:C:2016:717, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

56 Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International ym., C-110/15, EU:C:2016:717, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

57 Näin ei ole nyt käsiteltävässä asiassa. On nimittäin niin, että kolmannen ja neljännen kysymyksen yhteys pääasian tosiseikkoihin on osoitettu, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on täsmentänyt vastauksessaan selvityspyyntöön, jonka unionin tuomioistuin on esittänyt työjärjestyksensä 101 artiklan nojalla, että vastaus näihin kysymyksiin on välttämätön, jotta se voi lausua pääasian kantajan vaatimuksista; pääasian kantaja on nimittäin vaatinut ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta erityisesti toteamaan, että tekijänoikeudella suojattujen teosten katsominen suoratoistona laittomasta lähteestä ei ole direktiivin 2001/29 5 artiklassa tarkoitettua laillista käyttöä.

58 Tästä seuraa, että mainitut kysymykset on otettava tutkittaviksi.

Asiakysymys

59 Kolmannella ja neljännellä kysymyksellään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 ja 5 kohtaa tulkittava siten, että tilapäinen kappaleen valmistaminen pääasiassa kyseessä olevalla mediasoittimella tekijänoikeudella suojatun teoksen suoratoistossa kolmannen internetsivustolta, jolla kyseistä teosta tarjotaan ilman oikeudenhaltijan lupaa, täyttää mainituissa säännöksissä asetetut edellytykset.

60 Direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan mukaan kappaleen valmistaminen jää saman direktiivin 2 artiklassa säädetyn kappaleen valmistamista koskevan oikeuden ulkopuolelle ainoastaan silloin, kun se täyttää viisi edellytystä, eli silloin, kun

— kyseinen toimi on tilapäinen

— kyseinen toimi on väliaikainen tai satunnainen

— kyseinen toimi on erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia

— kyseisen prosessin ainoa tarkoitus on mahdollistaa välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun suojatun aineiston siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä tai sen laillinen käyttö, ja

— kyseisellä toimella ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.

61 Aluksi on todettava näiden edellytysten olevan siinä mielessä kumulatiivisia, että se, että yksikin niistä jää täyttymättä, johtaa siihen, ettei kappaleen valmistamiseen sovelleta direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta kyseisen direktiivin 2 artiklassa säädettyyn kappaleen valmistamista koskevaan oikeuteen (tuomio 16.7.2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, 55 kohta ja määräys 17.1.2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, 26 kohta).

62 Lisäksi oikeuskäytännöstä ilmenee, että edellä lueteltuja edellytyksiä on tulkittava suppeasti, sillä direktiivin 5 artiklan 1 kohta muodostaa poikkeuksen sillä käyttöön otetusta pääsäännöstä eli siitä, että kaikenlainen kappaleen valmistaminen suojatusta teoksesta edellyttää tekijänoikeuden haltijan suostumusta (tuomio 16.7.2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, 56 ja 57 kohta; tuomio

4.10.2011, Football Association Premier League ym., C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 162 kohta; määräys 17.1.2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, 27 kohta ja tuomio 5.6.2014, Public Relations Consultants Association, C-360/13, EU:C:2014:1195, 23 kohta).

63 Näin on sitäkin suuremmalla syyllä sen vuoksi, että kyseistä poikkeusta on tulkittava siten, että otetaan huomioon direktiivin 2001/29 5 artiklan 5 kohta, jonka mukaan tätä poikkeusta sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tai muun suojatun aineiston tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja (tuomio 16.7.2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, 58 kohta).

64 Edellytyksestä, jonka mukaan kyseessä olevan toimen ainoa tarkoitus on mahdollistaa välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun suojatun aineiston siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että pääasiassa kyseessä olevien kappaleen valmistamisten tarkoituksena ei ole tällaisen siirron salliminen. Niinpä on arvioitava, onko näiden toimien ainoa tarkoitus mahdollistaa teoksen tai muun suojatun aineiston laillinen käyttö.

65 Kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 33 perustelukappaleesta ilmenee, käyttöä on pidettävä laillisena, jos se on asianomaisen oikeudenhaltijan sallimaa tai jos sitä ei ole sovellettavalla lainsäädännöllä rajoitettu (ks. myös tuomio 4.10.2011, Football Association Premier League ym., C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 168 kohta ja määräys 17.1.2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, 42 kohta).

66 Koska tekijänoikeuden haltijat eivät pääasiassa ole sallineet kyseessä olevien teosten käyttämistä, on arvioitava se, pyritäänkö kyseessä olevilla toimilla mahdollistamaan sellainen teosten käyttö, jota ei ole rajoitettu sovellettavalla lainsäädännöllä, ja tässä arvioinnissa on väistämättä otettava huomioon, kuten tämän tuomion 63 kohdassa on huomautettu, että direktiivin 2001/29 5 artiklassa säädettyä poikkeusta sovelletaan vain tietyissä erityistapauksissa, jotka eivät ole ristiriidassa teoksen tavanomaisen hyödyntämisen kanssa eivätkä kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja.

67 Unionin tuomioistuin katsoi 4.10.2011 antamassaan tuomiossa Football Association Premier League ym. (C-403/08 ja C-429/08, EU:C:2011:631, 170–172 kohta), että televisionkatsojien kannalta mainitussa asiassa kyseessä olleet lyhytaikaista kappaleen valmistamista merkitsevät toimet, jotka mahdollistivat satelliittidekooderin ja televisioruudun asianmukaisen toiminnan, mahdollistivat suojattuja teoksia sisältävien lähetysten vastaanottamisen. Unionin tuomioistuin totesi tästä, että pelkkä näiden lähetysten vastaanottaminen itsessään eli signaalien vastaanottaminen ja lähetysten näyttäminen ruudulla yksityisesti ei ole sovellettavassa säännöstössä rajoitettu toimi ja että tällaista lähetysten vastaanottamista on pidettävä laillisena siinä tapauksessa, että lähetykset olivat peräisin toisesta jäsenvaltiosta, kun se oli toteutettu ulkomaisella dekoodausvälineellä. Unionin tuomioistuin katsoi, että kyseessä olevien kappaleenvalmistamistoimien ainoana tarkoituksena oli mahdollistaa direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu teosten ”laillinen käyttö”.

68 Unionin tuomioistuin on todennut samoin 17.1.2012 antamassaan määräyksessä Infopaq International (C-302/10, EU:C:2012:16, 44 ja 45 kohta), että vaikka lehtiartikkelien tekijänoikeuksien haltijat eivät olleet sallineet yhteenvedon laatimista kyseisistä artikkeleista, laatimista ei kuitenkaan ollut rajoitettu sovellettavalla säännöstöllä, joten kyseessä olevaa käyttöä ei voitu pitää laittomana.

69 Sitä vastoin pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa – ja kun otetaan huomioon erityisesti tämän tuomion 18 kohdassa mainittu mediasoitinta koskeva mainonta ja tämän tuomion 51 kohdassa esitetty toteamus, jonka mukaan mediasoittimen pääasiallinen houkutin mahdollisten ostajien kannalta on se, että siihen on etukäteen asennettu add-on-tiedostoja – on katsottava, että lähtökohtaisesti tällaisen soittimen ostaja käyttää suojattuja teoksia ilmaiseksi ja ilman lupaa tarkoituksellisesti ja asiantilasta täysin tietoisena.

70 Lisäksi on todettava, että tilapäinen kappaleen valmistaminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella mediasoittimella tekijänoikeuden suojaamista teoksista suoratoistossa kolmannen internetsivustolta, jolla kyseisiä teoksia tarjotaan ilman oikeudenhaltijan lupaa, on pääsääntöisesti ristiriidassa tällaisten teosten tavanomaisen hyödyntämisen kanssa ja haittaa kohtuuttomasti oikeudenhaltijoiden oikeutettuja etuja, koska – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 78 ja 79 kohdassa – tämä yleensä pienentää näihin suojattuihin teoksiin liittyvien laillisten liiketoimien määrää tavalla, joka haittaa kohtuuttomasti tekijänoikeuden haltijan etuja (ks. vastaavasti tuomio 10.4.2014, ACI Adam ym., C-435/12, EU:C:2014:254, 39 kohta).

71 Tästä seuraa, että kyseiset toimet eivät täytä direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 ja 5 kohdassa mainittuja edellytyksiä.

72 Kaiken edellä esitetyn perusteella kolmanteen ja neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 ja 5 kohtaa on tulkittava siten, että tilapäinen kappaleen valmistaminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella mediasoittimella tekijänoikeudella suojatusta teoksesta suoratoistossa kolmannen internetsivustolta, jolla kyseistä teosta tarjotaan ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa, ei täytä mainittujen säännösten mukaisia edellytyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

73 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava siten, että se kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sellaisen mediasoittimen myynnin, johon on etukäteen asennettu internetissä saatavilla olevia add-on-tiedostoja, jotka sisältävät hyperlinkkejä yleisön vapaasti käytettävissä oleville internetsivustoille, joilla on asetettu yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattuja teoksia ilman tekijänoikeuden haltijoiden lupaa.**

2) **Direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 ja 5 kohtaa on tulkittava siten, että tilapäinen kappaleen valmistaminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella mediasoittimella tekijänoikeudella suojatusta teoksesta suoratoistossa kolmannen internetsivustolta, jolla kyseistä teosta tarjotaan ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa, ei täytä mainittujen säännösten mukaisia edellytyksiä.**

Allekirjoitukset